

PRI PRÍLEŽITOSTI ŽIVOTNÉHO JUBILEA VÝZNAMNÝCH SLOVENSKÝCH GERMANISTOV

Mária Vajičková

Pedagogická fakulta Univerzity Komenského v Bratislave

V roku 2023 si pripomíname životné jubileum našich dvoch kolegov, známych literárnych vedcov, zanietených výskumníkov, uznávaných pedagógov a výborných organizátorov, a to Andrey Mikulášovej a Romana Mikuláša.

ŽIVOTNÉ JUBILEUM ANDREY MIKULÁŠOVEJ

Doc. Mgr. Andrea Mikulášová, PhD., je absolventkou učiteľského štúdia nemecký jazyk a literatúra na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1991 – 1996), kde absolvovala tiež doktorandské štúdium (1998 – 2000) obhájením dizertačnej práce s témou *Der Tabuwandel in der österreichischen Kinder- und Jugendliteratur nach 1945*.

Po skončení doktorandského štúdia nastúpila v septembri 1996 ako odborná asistentka na Katedru nemeckého jazyka, literatúry a didaktiky Ústavu filologických štúdií Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, kde sa stala najskôr tajomníčkou katedry a v rokoch 2011 – 2023 bola vedúcou katedry. V roku 2011 bola menovaná za docentku v odbore teória literatúry a dejiny konkrétnych národných literatúr obhájením habilitačnej práce s názvom *Diskurse der Kinder- und Jugendliteraturforschung*.

Andrea Mikulášová sa vo svojej vedeckej a výskumnej práci zameriava na literatúru pre deti a mládež v nemecky hovoriacich krajinách, venuje sa kognitívnym a sociálnym aspektom literárnej komunikácie v kontexte literatúry pre deti a mládež a otázkam interdiskurzu a metaforizácie životných skúseností v literárnych dielach a interkultúrnej literárnej vede. Vo svojich monografiách a štúdiách otvára aj mnohé často tabuizované témy, akými sú choroba, smrť a ich literárne stvárnenie.

V projektovej činnosti sa venuje otázkam literárnej teórie, ako aj literárno-didaktickým témam. Aktuálne pracuje na vedeckých projektoch: *Interaktívny*

hypertextový lexikón literárnej vedy s korpusom kľúčových literárnovedných textov, Interdiskurzívne konštruovanie reality v literatúre. Okrem toho pracuje aj na didaktickom projekte *Chcem (sa) učiť nemčinu*, podporovanom Nadáciou Volkswagen Slovakia, ktorý sa teší veľkému záujmu medzi učiteľkami a učiteľmi základných a stredných škôl, študentkami a študentmi učiteľstva, ako aj žiačkami a žiakmi stredných škôl.

Výsledky svojho výskumu publikuje v monografiách, kolektívnych prácach alebo v časopisoch v slovenských a aj zahraničných vydavateľstvách. Viaceré vydáva v spoluautorstve, pričom jej prínosom do publikácií v spoluautorstve je predovšetkým jej nový pohľad na niektoré tabuizované témy v literatúre pre deti a mládež. K jej významným prácam patria: Mikulášová, A. – Mikuláš, R.: *Dis-kurse der Kinder- und Jugendliteraturforschung* (2011), Mikulášová, A. – Mikuláš, R.: *Metaphorische Konstruktionen der Lebenswelt in den autobiographischen Werken von Thomas Bernhard: unter besonderer Berücksichtigung der Metaphorisierung von Krankheiten und der Krankheitsmetaphorik* (2020), Mikulášová, A. – Mikuláš, R.: *Wirklichkeitskonstruktion durch Metaphern bei Ingeborg Bachmann* (2018), Mikulášová, A.: *Zur bildlichen Darstellung von psychischen und physischen Krankheiten in deutschsprachigen Autopathographien. Brigitte Schwaiger, Kathrin Schmidt* (2021), Mikulášová, A.: *Literatur als Hilfsmittel? Demenzdarstellungen im Bilderbuch* (2022).

Ťažiskom jej pedagogickej činnosti sú prednášky a semináre o literatúre pre deti a mládež a o literatúre 19. storočia v nemecky hovoriacich krajinách so zameraním na literatúru pre deti a mládež v Rakúsku a vo Švajčiarsku. Je tiež školiteľkou doktorandov v študijnom programe didaktika cudzích jazykov a literatúr, ktorí robia výskum v oblasti čítania a nových médií v kontexte vyučovania cudzích jazykov.

Andrea Mikulášová sa pri vedení katedry uplatnila ako výborná organizátorka. S prehľadom zvládla všetky úlohy spojené s touto vedúcou funkciou. Svoje výborné organizačné schopnosti a dôslednosť prejavila tiež pri príprave potrebných podkladov pre dve celoslovenské akreditácie, ktorými žila pedagogická fakulta práve v období, v ktorom bola vedúcou KNJLD.

Andrei Mikulášovej patrí uznanie za dlhoročné vedenie Katedry nemeckého jazyka, literatúry a didaktiky PdF UK a v rámci neho za príkladnú prácu so študentmi, za prínos pre rozvoj vedy na domácich a zahraničných vedeckých podujatiach, propagovanie fakulty formou vedenia odborných seminárov a workshopov pre učiteľov a študentov, zostavovanie monografií a zborníkov, ako aj za podnetné návrhy vo fakultných grémiách a pri akreditáciách.

Dňa 6. decembra 2023 pri príležitosti pamätného dňa fakulty udelila dekanka Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave prof. PaedDr. Katarína Žilková, PhD., ďakovný list doc. Mgr. Andrei Mikulášovej, PhD., pri

príležitosti životného jubilea a za dlhoročnú prácu a prínos v prospech fakulty a univerzity.

ŽIVOTNÉ JUBILEUM ROMANA MIKULÁŠA

Dlhoročný hlavný redaktor časopisu *Philologia* a člen Katedry nemeckého jazyka, literatúry a didaktiky Mgr. Roman Mikuláš, PhD., je absolventom učiteľského štúdia nemecký jazyk a literatúra na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave (1995 – 1998). Doktorandské štúdium absolvoval v Ústave svetovej literatúry Slovenskej akadémie vied (1998 – 2002) obhájením dizertačnej práce s témou *Predpoklady a formy literárnej recepcie znázornené na príklade poviedky Petra Handkeho Strach brankára pri jedenástke* v odbore literárna veda. V roku 2010 mu bol priznaný vedecký kvalifikačný stupeň IIa.

Týmto dvom slovenským vzdelávacím a výskumným inštitúciám zostal verný aj ako ich absolvent. V Slovenskej akadémii vied zostal pôsobiť aj po ukončení svojho doktorandského štúdia a v roku 2010 nastúpil ako odborný asistent na Katedru nemeckého jazyka a literatúry Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, aby podporil vyučovanie literárnovedných predmetov a vedeckovýskumnú prácu na katedre. Od roku 2012 je vedeckovýskumným pracovníkom v Ústave filologických štúdií a neskôr v Centre výskumu didaktiky jazyka a literatúry Ústavu filologických štúdií PdF UK.

Roman Mikuláš je hlavným riešiteľom projektov, v ktorých sa zameriava sa na univerzálne otázky ľudskej komunikácie, vzťah literatúry a vedy, na teóriu interdiskurzov a na výskum metafory. Z projektov, na ktorých aktuálne pracuje, si zaslúži pozornosť internetový projekt *Interaktívny hypertextový lexikón literárnej vedy s korpusom kľúčových literárnovedných textov* a projekt *Interdiskurzívne konštruovanie reality v literatúre*.

Pozoruhodná je publikačná činnosť Romana Mikuláša. Monografie a kolektívne práce vydáva v domácich a aj zahraničných vydavateľstvách a štúdie v renomovaných časopisoch. Medzi jeho prvé práce patrí monografia *Predpoklady a formy literárnej recepcie – znázornené na príklade poviedky Petra Handkeho Strach brankára pri jedenástke* (2007). V spolupráci so zahraničnými odborníkmi a odborníkmi vydal práce: R. Mikuláš – K. S. Wozonig: *Chaosforschung in der Literaturwissenschaft* (2009), R. Mikuláš – S. Moser – K. S. Wozonig (eds.): *Die Kunst der Systemik* (2013), R. Mikuláš – S. Wege (eds.): *Schlüsselkonzepte und Anwendungen der Kognitiven Literaturwissenschaft* (2016). V spoluautorstve s Andreou Mikulášovou vydal práce *Diskurse der Kinder- und Jugendliteraturforschung* (2011) a *Grundfragen der Literaturwissenschaft: Theorien, Methoden, Tendenzen* (2011). Tento stručný výpočet najdôležitejších prác je potrebné

doplniť o práce R. Mikuláš: *Literatur als Kommunikationssystem: Systemische Betrachtungen* (2013), R. Mikuláš a kol.: *Podoby literárnej vedy* (2016), *Literaturwissenschaft in internationaler Perspektive* (2019), R. Mikuláš (ed.): *Metaphernforschung in interdisziplinären und interdiskursiven Perspektiven* (2020), ako aj o najnovšie štúdie v renomovanom časopise *World Literature Studies*: R. Mikuláš: *Zur poetischen Funktion von Analogien und Metaphern im interdiskursiven Blickpunkt der Transplantationsmedizin* (2021) a R. Mikuláš: *Od topológií k typológiám a späť: K problematike štruktúrovania korelácií literatúry, vedy a poznania* (2022), R. Mikuláš a A. Mikulášová: *Von der Auflösung der Person: Das seltsame Problem der personalen Identität in neueren deutschsprachigen Autopathographien* (2023).

Svojím exaktným a prísnyim vedeckým prístupom k riešeným témam, ale predovšetkým svojím vedeckým zanietením vzbudzuje u svojich študentov záujem o nemeckú literatúru a o jej výskum.

Na Ústave filologických štúdií PdF UK sa vo funkcii hlavného redaktora ústavného časopisu *Philologia* zaslúžil o jeho novú koncepčnú, obsahovú a aj formálnu podobu, za čo mu patrí naše vrelé poďakovanie.

Uznanie patrí Romanovi Mikulášovi aj za rozsiahlu publikačnú činnosť, úspešnú prácu na početných vedeckých projektoch s národným a výrazným medzinárodným dosahom, za prínos pre rozvoj vedy na fakulte, za vedenie a organizovanie vedeckých konferencií, kolokvií, seminárov a hosťujúcich prednášok na Ústave filologických štúdií a na Katedre nemeckého jazyka, literatúry a didaktiky PdF UK, ako aj za systematické rozvíjanie medzinárodných vedeckých kontaktov.

Za jeho doterajšiu plodnú a podnetnú vedeckú a organizačnú prácu v Ústave svetovej literatúry Slovenskej akadémie vied mu bola 25. októbra 2023 odovzdaná Čestná plaketa SAV Ludovíta Štúra za zásluhy v humanitných a spoločenských vedách.

Dňa 6. decembra 2023 pri príležitosti pamätného dňa fakulty udelila dekanica Pedagogickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave prof. PaedDr. Katarína Žilková, PhD., ďakovný list Mgr. Romanovi Mikulášovi, PhD., pri príležitosti životného jubilea a za dlhoročnú prácu a prínos v prospech fakulty a univerzity.

Za členov Katedry nemeckého jazyka, literatúry a didaktiky, za Ústav filologických štúdií PdF UK, ako aj za vedeckú a redakčnú radu časopisu *Philologia* želáme doc. Mgr. Andrei Mikulášovej, PhD., a Mgr. Romanovi Mikulášovi, PhD., pevné zdravie, osobné šťastie a naďalej úspešnú pedagogickú a vedeckú dráhu.